

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

4 V. decuerit Christum nasci de fœmina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

qui confurgit ex eisdem numeris secundum multiplicationem. Numerus autem, quo Lucas utitur in generationibus Christi, significat vniuersitatem peccatorum. Denarius enim tanquam iustitia numerus in decem preceptis legis ostenditur. Peccatum autem est legis transgressio. Denarii vero numeri transgressio est vndenarius. Septenarius autem significat vniuersitatem, quia vniuersum tempus septenario dierum numero voluitur, septies autem vndenecim sunt septuaginta septem, & ita per hoc significatur vniuersitas peccatorum, quae per Christum tolluntur.

Matt. 1. super illud, 10
Matth. dicit, quia Ioram Rex generi se miscebat impietatem genuit
Oz. 10. 9.

Homil. 1. in opere imperato, 10. 2.

Aug. in lib. 9. ex nouo Testam. q. 85. tom. 4.

Matt. 1. super illud, Iudas genuit Phares 10. 9.

libro 3. in Luc. aliquid quatuor ante medium, tom. 3.

Ad quartum dicendum, quod sicut Hieronymus super illud, 10. Matth. dicit, quia Ioram Rex generi se miscebat impietatem genuit Oz. 10. 9. memoria tollitur, ne in sanctae naturae ordine poneretur. Et ita ut Chrysostomus dicit, quanta benedictio facta est super Iehus, qui vindictam fecerat super domum Achab, & Iezabel, tanta est maledictio super domum Ioram propter filiam iniqui Achab, & Iezabel, ut usque ad quartam generationem praedantur filii eius de numero Regum: sicut scriptum est Exod. 20. Reddam peccatum parentum in filios usque ad tertiam & quartam generationem. Est etiam attendendum, quod & alij Reges fuerunt peccatores, qui in genealogia Christi ponuntur, sed non fuit eorum continua impietas. Nam ut dicitur in libro Questionum veteris, & noui Testamenti, Salomon merito patris sui dimissus in regno est, Roboam merito Asa filij sui: horum autem trium continuauit impietas.

Ad quintum dicendum, quod sicut dicit Hieronymus super illud, 10. Matth. In genealogia Saluatoris nulla sanctarum mulierum assumitur, sed eas, quas Scriptura reprehendit: ut qui propter peccatores venerat de peccatoribus nascens omnium peccata deleret. Vnde ponitur Thamar, quae reprehenditur de foerino concubitu: & Raab, quae fuit meretrix: & Ruth, quae fuit alienigena: & Bethsabee vxor Vrie, quae fuit adultera. Quae tamen proprio nomine non ponitur, sed ex nomine viri designatur: tum propter peccatum ipsius, quae fuit adulterij, & homicidij conscia: tum etiam ut nominato viro peccatum David ad memoriam reuocetur. Et quia Lucas Christum designare intendit, ut peccatorum expiatorem, talium mulierum mentionem non facit. Eratres autem Iude commemorat, ut ostendat eos ad Dei populum pertinere: cum tamen Ismael frater Isaac, & Esau frater Iacob a populo Dei fuerint separati: propter quod in generatione Christi non commemorantur, & etiam ut superbiam de nobilitate excludat. Multi enim fratrum Iude ex ancillis nati fuerunt: sed omnes simul erant Patriarchae, & tribuum principes. Phares autem, & Zaram simul nominantur, (Vt Ambrosius dicit super Lucam) quia per eos gemina describitur vita populorum: vna secundum legem, quae significatur per Zaram: altera secundum fidem, quae significatur per Phares: Fratres autem Iechonia ponit quia omnes regnauerant diuersis temporibus, quod in alijs Regibus non acciderat, vel quia eorum similis fuit, & iniquitas, & miseria.

DE hac re latè diximus supra disputat. 2. huius tom. 1. 3. ubi propter loci opportunitatem genealogiam B. Virginis texere necessarii fuit, quae explicata, nihil est, quod de Christi genealogia dicamus, nec circa litteram D. Thom. nouum aliquid explicandum occurrit.

ARTICVLVS III.

Virum decuerit Christum nasci de femina.

171.
3. d. 12. q. 3.
ar. 1. q. 2. 5.
op. 3. c. 218.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod materia corporis Christi non debuerit esse assumpta de femina.

Ana. Sexus enim masculinus est nobilior, quam sexus femineus. Sed maxime decuit ut Christus assumeret id, quod est perfectum in humana natura. Ergo videtur, quod non debuerit de femina carnem assumere, sed magis de viro: sicut & Eua de costâ viri formata est.

2. Præterea, Quicumque ex femina concipitur, vtero femina concluditur. Sed Deo, qui calum & terram implet, (ut dicitur Hieremia 23.) non competit quod paruo sumina vtero includatur. Ergo videtur, quod non debuerit concipi de femina.

3. Præterea, illi, qui concipiuntur ex femina, quandam immunditiam patiuntur. Vnde dicitur Iob. 25. Nunquid iustificari potest homo comparatus Deo, aut apparere mundus natus de muliere? Sed in Christo nulla immunditia esse debuit: ipse enim est Dei sapientia: de qua dicitur Sapientia septimo, Nihil inquinatum in illam incurrit. Ergo non videtur, quod debuerit carnem assumere de femina.

Sed contra est, quod dicitur Galat. 4. Misit Deus filium suum factum ex muliere.

Respondetur dicendum, quod licet filius Dei carnem humanam assumere potuerit, de quacunque materia voluisset: conuenientissimum tamen fuit, ut de femina carnem acciperet. Primum quidem, quia per hoc tota humana natura nobilitata est. Vnde Augustinus dicit lib. 83. questio. 9. in meminum, Homini liberatio in vtroque sexu debuit apparere. Ergo, quia virum oportebat suscipere, qui sexus honorabilior est, conueniens erat ut feminei sexus liberatio hinc appareret, quod ille vir de femina natus est. Secundo, quia per hoc veritas incarnationis asseruitur. Vnde Ambrosius dicit in libro de Incarn. Multa in Christo secundum naturam inuenies, & ultra naturam: secundum conditionem etiam naturam in vtero feminei corporis fuit, sed supra conditionem virgo concepit, virgo genuit: ut crederes, quia Deus erat, qui innotabat naturam, & homo erat, qui secundum naturam nascebatur ex homine. Et Augustinus dicit epistola ad Volusianum. Si omnipotens Deus hominem vbiunque formatum, non ex materno vtero crearet, sed repentinum inferret aspectibus, nonne opinionem confunderet erroris, nec hominem verum suscepisse, vilo modo crederetur? & dum omnia mirabiliter facit, auferret quod misericorditer fecit. Nunc vero ita inter Deum, & hominem mediator apparuit, ut in vnitatem personae copulans vtramque naturam, & solita sublimaret insolitis, & insolita solitis temperaret. Tercio, quia per hunc modum completur omnis diuersitas generationis humanae. Nam primus homo productus est ex limo terre sine viro, & femina. Eua vero producta est ex viro sine femina: alij vero homines nascuntur ex viro, & femina. Vnde hoc quartum quasi Christo proprium relinquebatur, ut produceretur ex femina sine viro.

Ad primum ergo dicendum, quod quia sexus masculinus est nobilior, quam femineus, ideo humanam naturam in masculino sexu assumpsit: ne tamen sexus femineus contemneretur, congruum fuit, ut carnem assumeret de femina. Vnde Augustinus dicit in libro de Agone Christiano. Nolite vos ipsos contemnere viri filius Dei virum suscepit: nolite vos ipsas contemnere femina, filius Dei natus ex femina est.

Ad secundum dicendum, quod sicut Augustinus dicit. 23. lib. contra Faustum (qui hac obiectione utebatur) Non plane inquit, catholica fides, quae Christum Dei filium, natum secundum carnem credit ex Virgine, vilo modo eundem Dei filium sic in vtero mulieris includit, quasi extra non sit, quasi celi, & terrae administrationem deseruerit, quasi à Patre recesserit, sed vos Manichei corde illo, quo nihil potest nisi corporalia phantasmata cogitare, ista omnino non capit. Vt enim dicit in epistola ad Volusianum. Hominum iste sensus est nihil, nisi corpora valentium cogitare: quorum nulum

tum potest esse ubique totum : quoniam per innumerabiles partes aliud alibi habere necesse est. Longe alia est anima natera, qui corporis: quanto magis Dei, qui creator est, & anima, & corporis, & nouit ubique totus esse, & nullo contineri loco: nouit venire, non recedendo ubi erat: nouit abire, non deferendo quo venerat.

Ad tertium dicendum, quod in conceptione viri ex femina non est aliquid immundum, in quantum est opus Dei: unde dicitur Act. 10. Quod Deus creauit, tu ne commune dixeris, id est, immundum. Est ibi tamen aliqua immunditia ex peccato proueniens, prout cum libidine quis concipitur ex commixtione maris, & femine, quod tamen in Christo non fuit, ut supra ostensum est. Si tamen aliqua esset ibi immunditia, ex ea non inquinaretur Dei Verbum, quod nullo modo est immutabile, vel alterabile. Unde August. dicit in lib. contra quinque hereses. Dicit tibi Deus creator hominis, filius hominis, Quid est, quod te permouet in mea natiuitate? non sum libidinis conceptus cupiditate: ego matrem, de qua nascerer feci. Si solis radius cloacarum sordis siccare nouit, eis incinerari non nouit: quanto magis splendor lucis aeternae, quocunque radiauerit, mundare potest, & ipse pollui non potest.

Itera huius articuli tam perspicua est, ut non indigeat expositione. Dere autem ipsa propter ea, quae in primo tomo, disput. 3. attigi tractando de cōuenientia Incarnationis, disputauimus supra in hoc tomo disput. 1. sect. 1. & disput. 5. sect. 1. & in sequentibus nonnulla addemus.

ARTICVLVS V.

Virum corpus Christi de purissimis sanguinibus Virginis formatum fuerit.

Ad quantum sic proceditur. Videtur, quod caro Christi non fuerit concepta ex purissimis sanguinibus Virginis. Dicitur enim in Collecta, quod Deus Verbum suum de Virgine carnem sumere voluit. Sed caro differt a sanguine Virginis. Ergo corpus Christi non est sumptum de sanguine Virginis.

2. Praeterea, Sicut mulier formata est miraculose de viro, sic corpus Christi miraculose formatum est de Virgine. Sed mulier non dicitur esse formata de sanguine viri, sed magis de carne, & ossibus eius, secundum illud, quod dicitur Genes. 2. Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea. Ergo videtur, quod nec etiam corpus Christi formari debuerit de sanguine Virginis, sed de carnibus, & ossibus eius.

3. Praeterea: corpus Christi fuit eiusdem speciei cum corporibus aliorum hominum: sed corpora aliorum hominum non formantur ex purissimo sanguine, sed ex semine & sanguine menstruo. Ergo videtur, quod nec etiam corpus Christi fuerit conceptum ex purissimis sanguinibus Virginis.

Sed contra est, quod Damasc. dicit in libr. quod filius Dei lib. 3. oratio. construxit sibi ipsi ex castissimis, & purissimis sanguinibus filii c. 2. in Virginis carnem animatam animam rationali.

Respondet dicendum, quod sicut supra dictum est, in conceptione Christi fuit secundum conditionem naturae, quod quod est natus ex semine, sed supra conditionem naturae, est natus ex Virgine. Habet autem hoc naturalis conditio, quod in generatione animalis femina materiam ministret, ex parte autem maris sit principium actuum in generatione, sicut probat Philosophus in libro de Generatione animalium. Lib. 1. c. 19. Femina autem, quae ex mare concepit, non est virgo: & ideo ad supernaturalem modum generationis Christi pertinet, quod actuum principium in generatione illa fuerit virtus supernaturalis diuina. Sed ad naturalem modum generatio-

nis eius pertinet, quod eius materia de qua corpus eius conceptum est, sit conformis materiae, quam alia femina subministrant ad conceptionem proli. Haec autem materia secundum Philosophum in lib. de generatione animalium, est sanguis mulieris non quicunque, sed perductus ad quandam ampliore digestionem, per virtutem generatiuam matris, ut sit materia apta ad conceptum, & ideo ex tali materia fuit corpus Christi conceptum.

Ad primum ergo dicendum, quod cum B. Virgo fuerit eiusdem naturae cum aliis feminis, consequens est, quod habuerit carnem, & ossa eiusdem naturae. Carnes autem, & ossa in aliis feminis sunt actuales corporis partes, ex quibus constituitur integritas corporis, & ideo subtrahi non possunt sine corruptione corporis, vel diminutione. Christus autem, qui venerat corrupta reparare, nullam corruptionem, aut diminutionem integritatis matris eius inferre debuit, ut supra dictum est. Et ideo non debuit corpus Christi formari de carne, vel ossibus Virginis, sed de sanguine, qui nondum est actu pars, sed est potentia tota, ut dicitur in libro de generatione animalium. Et ideo dicitur, carnem de virgine iumpsisse: non quod materia corporis eius fuerit actu caro, sed sanguis, qui est potentia caro.

Ad secundum dicendum, quod sicut in prima parte dictum est, Adam, quia institutus erat, ut principium quoddam humane naturae habebat in suo corpore aliquid carnis, & ossis, quod non pertinebat ad integritatem personalem ipsius, sed solum in quantum erat naturae humane principium: & de tali carne formata est mulier absque viri detrimento. Sed nihil tale fuit in corpore Virginis: ex quo corpus Christi posset formari sine corruptione materni corporis.

Ad tertium dicendum, quod semen feminae non est generationi aptum, sed est quiddam imperfectum in genere feminis, quod non potuit perducere ad perfectum feminis complementum, propter imperfectionem virtutis femineae. Et ideo tale semen non est materia, quae de necessitate requiratur ad conceptum: sicut Philosophus dicit in libro de Generatione animalium. Et ideo in conceptione corporis Christi non fuit praesertim quia licet sit imperfectum in genere seminis, tamen cum quadam concupiscentia resoluitur, sicut & semen maris. In illo autem conceptu virginali, concupiscentia locum habere non potuit, & ideo Damasc. dicit, quod corpus Christi non seminaliter conceptum est. Sanguis autem mensstruus, quem femina per singulos menses emit, impuritatem quandam naturalem habet corruptionis: sicut & caetera superfluitates, quibus natura non indiget, sed eas expellit. Ex tali autem menstruo corruptionem habente, quod natura repudiat, non formatur conceptus: sed hoc est purgamentum quoddam illius puri sanguinis, qui digestionem quadam est praeparatus ad conceptum: quasi purior, & perfectior alio sanguine. Habet tamen impuritatem libidinis in conceptione aliorum hominum: in quantum ex ipsa commixtione maris, & feminae, talis sanguis ad locum generationi congruum attrahitur. Sed hoc in conceptione Christi non fuit: quia operatione Spiritus Sancti talis sanguis in utero Virginis adunatus est, & formatus in prolem. Et ideo dicitur corpus Christi ex castissimis, & purissimis sanguinibus Virginis formatum.

COMMENTARIVS.

Notanda est hoc loco ratio D. Thomae. Inde enim probat Christi corpus fuisse formatum ex sanguine Virginis, quia formatum est Christus ex Virgine, tanquam verus filius eius, ad hoc autem necessarium fuit, ut B. Virgo in illa conceptione praestiterit, quod aliae feminae in conceptione filiorum praestare solent, ut matres possint appellari, illud autem praecipuum est, quod sanguinem suum subministrat, ex quo foetus possit formari, hoc ergo ut minimi

lib. 1. ex 2.
18. & 19.
tom. 4.

q. 23. artic.
1. & 2.

Par. 1. q. 92.
art. 3. ad 2.
argum.

lib. 3. oratio.
fid. c. 1. q. 4.

172.
3. d. 3. q. 2.
art. 5.

lib. 3. oratio.
fid. c. 2. in
mud.
art. praec.

lib. 1. c. 19.
in fi. praeci-
pue, & lib.
2. c. 4. & 5.
tom. 4.